

LÉKY V UROLOGII

– 3. ČÁST

Přírodní produkty v léčbě nezhoubného (benigního) zbytnění prostaty

Přípravky s obsahem přírodních rostlinných látek (tzv. fytopreparáty) patří k nejoblíbenějším léčivům nezhoubného zbytnění prostaty. Jsou významnou pomocí pro nemocné, kteří nejsou určeni k operaci, ale mají potíže vyžadují léčbu.

Jedná se o výtažky (extrakty) z různých částí řady rostlin: z americké trpasličí palmy, slivoně africké, kopřivy dvoudomé, afrického rajčete, semena dýně nebo u nás oblíbené vrbovky malokvěté, třepatky úzkolisté či měsíčku lékařského. Rostliny se zpracovávají různými technologickými postupy. Jednotlivé fytopreparáty obsahují buď výtažek jediné rostliny nebo jsou směsí z více rostlin (často obohacené o vitamíny, minerály apod.). Je však vždy obtížné určit, která složka extraktu má nosný biologický účinek.

Hlavní mechanismy účinku fytopreparátů nejsou přesně známy, ale předpokládá se zvláště protizánětlivý efekt a změna hormonální rovnováhy, které vedou ke zmírnění potíží nemocného.

Výhodou léčby je její „přírodní“ povaha s minimálními nežádoucími účinky a možnost kombinace s jinými léky. Některé přípravky lze koupit volně bez receptu, řada jiných je hrazena zdravotní pojišťovnou.

Nevýhodou je, že v jednotlivých přípravcích není přesně určena účinná látka ani její dávka. Také vzájemné srovnání je obtížné: např. dva preparáty s výtažkem z totožné rostliny se navzájem liší složením extraktu i účinkem. Rovněž není stanoveno přesné dávkování fytopreparátů a pacienti je užívají jen podle doporučení výrobce.

MUDr. Marie Belejová, Ph.D.
Ústav farmakologie LF UP a FN Olomouc